

Özetleyecek olursak:

- İncil'de faiz, açıkça yasaklanmamıştır.
- Borçluya borcunu bağışlamak, her isteyene vermek gibi ahlâki öğütler ile zenginliğin yerildiği fikirler göz önüne alınacak olursa faiz dolaylı olarak yasaktır.
- Katolik mezhebi, faizi ve tefeciliği aynı saymıştır.
- Tüccar tabakasının tesiriyle Protestanlar, faizi bir takım prensiplere bağlamışlardır.
- Daha sonraki devirlerde de bütün Hıristiyan dünyasınca faiz benimsenmiştir.

(1) Meydan Larousse: Faiz maddesi.

(1) Tevrat: Çıkış; bab 22; 25-26. cümle.

(2) Tevrat: Levililer; bab 25, 35-37. cümle.

(3) (4, 5) Tevrat: Hezekiel; bab 18, 8, 13 ve 17. cümleler.

(6) Tesniye: bab 23; 19-20. cümle.

(7) Yeremya: bab 1, 10. cümle.

(8) İşaya: bab 61, 5-6. cümle.

(9) 20. Asrın Cahiliyeti, s. 158

(10) Tevrat: Hezekiel, bab: 22, 12. cümle.

(11) Matta İncili: bab: 19, 20. cümle.

(12) Matta İncili: bab 19, 23-24. cümle

(13) Matta: bab 6, 24. cümle

(14) Matta: bab 6, 19. cümle.

(15) Faiz Nazariyesi ve İslâm, s. 147.

(16) Gelecek yazımızda: İSLÂMDA FAİZ.

Müslüman Türk Nesliyiz

*Doğuyor Türk şafağında yine Tevhîd Güneşi
Bize kıstas mı olur hiç solağın keşmekeşi?
Senelerdir dedemin göz yaşı mahzûn akıyor,
Mürtecîsin diye evlâdı ki mahlas takıyor.
Sabri gaflet mi sanırlar, o da bir gün taşacak,
Sönecek şülesi küfrün, ya da İslâmlaşacak!
Ölecektir bu vatan uğruna binlerce kişi,
Duracak soysuzun artık o mülevves gidişi.
Dönecek aslına mîzan, gideceksek ileri,
Zül terakkî oluyorken, öze dönmek mi geri?*

*Kükre ey genç, ki musaffâ yüreğın sâhibisin!
Seni bekler koca millet, O'na rahmet gibisin...
Anadan tertemiz alnın yine iman saçacak,
Küflü zulmetleri yırtıp yeni bir çağ açacak.
Sana gayretleri lâyük nice arslan neferin,
Şühedâ rûhunu şâd eyleyecektir zaferin.
Sen ki aldırma kilâbın ürümek hasletidir;
Sana timsâl olacak güç, diriliş savletidir.*

*Bakarak her yönü ibret dolu mâzimize biz,
Gelecek çağlara hikmet saçacaktır elimiz.
Maddenin kör gömezinden olamaz Türk'e mihenik,
Mürlüman-Türk olacaktır yine İslâm'a hevenk...
Eyle yâ Rab, bize nusret; gidelim hep ileri,
Sunalım maddeci iz'analara GERÇEK ESER'i...*

Mustafa BAYBURTLU

MEDENİYET TARİHİ

Türk Medeniyeti Tarihinde

KERVANSARAYLAR

Hasan ÖZÖNDER
Konya Yük. İsl. Enst.
Öğretim Üyesi

ÜRK - İSLÂM Medeniyeti Tarihinde, millet ve devletimizin günlük yaşayışını düzenleyen önemli müesseselerden birisi de, kervansaraylardır. Bu müesseseler, gerek ulaşım ve gerekse askeri, siyasi ve bilhassa ticari alanlarda büyük önem taşırlar. Bir devleti ayakta tutan ve yücelten önemli unsurlardan olan bu anıtlarda, serbest, rahat, âhenkli, düzenli ve güvenilir bir teşkilât ve sistem için, kervansaraylardan büyük ölçüde faydalanılmıştır. Türk Medeniyet Tarihi, siyasi, iktisadi, içtimai, askeri ve özellikle ticari hayattaki yüksek ve parlak başarısını ve ilerleyişini, kervansaraylara da borçludur.

Kervansaray, önemli yollar üzerinde ve kavşaklarda yapılmış, mahfuz konaklama yerlerine verilen bir addır. Selçuklular zamanında ticaret eşyası taşıyan «kârbânlar»ın ve seyahat eden yolcuların konaklamaları ve geceyi emniyetle geçirmeleri, hanlarda, kervansaraylarda sağlanırdı. Bu hanlar, birbirlerinden bir günlük mesafede yapılmışlardır. Hanlar'ın büyüklerine, «Sultan hanı» veya «Kervansaray» denir. Kârbânların at ve arabalarıyla, eşyalarını koymaya yarayan yerleri ve yolcuların istirahatlerine mahsus odaları, nalbant ve araba tamirhanelerini ihtivâ etmekte idirler.

Kervansaraylar, herhangi bir baskın, hücum ve türlü tecavüzdten korunmak için, bir hisar gibi mukavemetli ve muhkem yapılmışlardır. Kalın ve yüksek duvarlarında, dışarıya açılan pencereleri yoktur. Ancak, hava almak, gözetlemeyi ve savunmayı sağlamak için, mazgal delikleri bulunur. Bazılarında etrafi gözetlemek için özel kuleler de yapılmıştır.

«Genel olarak Selçuklu kervansarayları'nın üç tip üzerinden yapılmış olduğunu görmekteyiz. Bunlar da, yazlık denilen avlulu, kışlık denilen kapalı ve her ikisinin birleşmesinden meydana gelen karma tiplerdir. Asıl büyük olan bu sonuncu yapılmış olanlardır. Ama bu üç plândan birine uyularak yapılan kervansaraylar arasında bile, salon ve